

Név:	Etikett
TAJ szám:	
Születési idő:	
Törzsszám:	

Centrális véna biztosítása

Az előzetes vizsgálatok és leletek alapján Önnek/gyermekének **diagnosztikai vagy terápiás céllal centrális véna biztosításra** van szüksége. Tájékoztatjuk Önt, hogy a beavatkozás elvégzéséhez írásos beleegyezése szükséges. A beleegyezés aláírása előtt gondosan olvassa el a jelen betegájékoztatót és amennyiben kérdése van a beavatkozással kapcsolatban, forduljon a beavatkozást végző orvoshoz.

A beavatkozás indikációi (a beavatkozás elvégzését indokló tényezők)

A centrális vénás kanült akkor alkalmazzuk, ha megfelelő, tartós vénás hozzáférés biztosítása szükséges, mint például:

- rossz perifériás vénás viszonyok,
- gyógyszerek beadása (különös tekintettel a perifériás vénába nem adható oldatokra),
- folyadék, keringéstámogató szerek adása, tartós parenterális táplálás,
- gyakori vérvétel igény,
- centrális vénás nyomás és oxigén telítettség meghatározás,
- különböző szervtámogató kezelések elvégzése esetén.

Gyermekeknél a centrális vénás kanül behelyezési helye leggyakrabban a combvéna (vena femoralis), a kulcscsont alatti véna (vena subclavia) és a mély nyaki véna (vena jugularis interna).

A beavatkozás előkészítése, menete

A centrális véna biztosítása előtt mérlegeljük, hogy melyik a legmegfelelőbb kanül és kanülálási hely. Nincs-e olyan tényező, mely a beavatkozást ellenjavallja (kontraindikálja), pl.:

- súlyos, korrigálhatatlan vérlemezkehiány és vérzékenység,
- kulcscsont alatti /mély nyaki véna szúrása esetén olyan kritikus tüdőbetegség, mely egy esetleges szövődmenyes légmell kialakulása esetén életveszélyt idézhet elő.

A centrális véna kanülálása gyermekeknél általában altatásban és/vagy helyi érzéstelenítésben történik. A szakma szabályai szerint végzett altatás biztosítja, hogy a beavatkozás a gyermek mozgása nélkül elvégezhető legyen, ami a szövődmenyek előfordulását minimálisra csökkenti. A kanülálás előkészítése ezért magában foglalja az altatás előtti rutin teendőket is. A szúrás környékén a bőrt nagy területen fertőtlenítjük, izoláljuk, majd sze. ultrahangos ellenőrzés mellett a tűt az anatómiai tájékozódási pontokhoz igazodva a vénába irányítjuk. A kanült – melynek bevezetése általában vezetődrót segítségével történik - kötéssel vagy sebészi fonállal megfelelő pozícióban rögzítjük és steril kötéssel fedjük.

A beavatkozás előnyei

- A centrális vénás kapcsolat kivédi azt a nyugtalanságot, traumát, megterhelést, amit a hiányában szükséges gyakori perifériás vénabiztosítás jelent.
- Stabil vénás kapcsolatot jelent, így a vérvételhez szükséges szúrások száma jelentősen csökken. Könnyű hozzáférést, hosszú távú vénás kapcsolatot biztosít.
- A perifériás vénába nem adható oldatok, gyógyszerek biztonságos adását teszi lehetővé.

A beavatkozás kockázatai, szövődményei

- vérzés, vérömleny a kanülálás helyén, oka a vénából vagy a véletlenszerűen megsérült artériából a szövetek közé esetleg testüregekbe jutó vér
- felső testfelel végzett kanülálás esetén légmell, mellüregbe történő vérzés, bőr alatti levegőgyülem alakulhat ki.
- ritmuszavar kialakulása vezetődrót helyzetétől függően
- a vezetődrót sérülése, elszakadása
- légembólia
- vérrög kialakulás
- centrális kanülhöz társuló fertőzés (helyi gyulladás, véráram fertőzés)
- a tartósan bent lévő kanülök gátolhatják a szokásos fizikai aktivitást, befolyásolják a testi megjelenést

A beavatkozás elmaradásának lehetséges előnye, kockázatai, szövődményei

- **Előny:** olyan betegnél, akinél NEM végzünk centrális véna kanülálást, a beavatkozás okozta szövődmények nyilvánvalóan nem fordulhatnak elő.
- **Kockázat, szövődmény:** A beavatkozás elmaradása akadályozhatja a megfelelő gyógyszeres kezelés elindulását, számos újabb perifériás vénapunkciós kísérlettel jár, ezáltal a fájdalmat fokozza, a beteg komfortérzetét rontja. Egyes kezelések nem végezhetőek el centrális véna hiányában (extrakorporális kezelések, vénás táplálás).

A beavatkozás tervezett időpontja

A beavatkozás előzetes vizsgálatokat és megfelelő előkészítést követően, a kórfolyamattól függően történhet azonnal (akutan) vagy tervezett időpontban.

A beavatkozás alternatív módszere

Alternatív tartós kanülálási módszerek:

- a perifériás vénákból „felúsztatott” centrális kanül
- az úgynevezett tunnelizált kanül, mely során az érpályába hatolás és a bőrfelszín között a kanül hosszabb szakaszon egy bőralagútban fut
- port-a-cath rendszer, melynek jellemzője, hogy a kanül külvilág felé közlekedő vége is a bőr alatt helyezkedik el egy „dob” formájában, melybe jutáshoz a bőrt az erre a célra kialakított tűvel kell átszúrni.

A beavatkozás várható kimenetele, eredménye

Sikeres centrális véna kanülálást követően a beteg stabil vénás kapcsolattal rendelkezik. Így a folyadék és a gyógyszerek adása, valamint a vérvételek biztonságosan, a beteg komfortérzetének megtartása mellett tartósan megoldhatók.

A beavatkozás követő további ellátások, kezelések

A beavatkozás után a teljes ébredésig szoros megfigyelés alatt tartjuk a beteget. A kanül helyzetét képzalkotó vizsgálattal (általában röntgenfelvétel) ellenőrizzük. A fenntartás gondozást, megfelelő higiénés rendben való kezelést igényel. Figyelni kell a tartós viselés okozta esetleges szövődmények kivédésére (fertőzés, trombózis, stb.).

Sikertelen kanülálás, esetleges szövődmény fellépése esetén stabilizálás, szoros megfigyelés.

A beavatkozás követően javasolt életmód

A beavatkozást követően fontos a kímélet, a centrális kanül viselés gátolhatja a szokásos fizikai aktivitást. Amennyiben combvénát kanüláltunk, a kanül kicsúszás, sérülés elkerülése érdekében ágyban fekvés, és az érintett alsó végtag mozgásának korlátozása szükséges. A kanül

fenntartása gondozást igényel, a port használatánál speciális tű használata szükséges. Megfelelő figyelmet kell fordítani a véletlenszerű kanül kicsúszás elkerülésére.

A centrális kanül eltávolítása után a gyermek visszatérhet a normális, de fizikai kímélettel járó életmódhoz – természetesen figyelembe véve aktuális betegségét és a kanülviseléssel kapcsolatos esetleges szövődmények következményeit. A kanül eltávolítása után 24-48 óráig a bemeneti sebet direkt vízszög nem érhetni, áztatni sem szabad.

BELEEGYZÉSI NYILATKOZAT

A **centrális véna kanülálással** kapcsolatos általános betegtájékoztatót elolvastam, a szóbeli orvosi tájékoztatást meghallgattam. Megértettem, hogy lehetőségem van további tájékoztatás kérésére. A további kérdéseimre szeretnék még választ, részletesebb tájékoztatást kapni. *(Ha kérdése van, kérjük, írja le!)*

.....

.....

A beavatkozással kapcsolatban, az írásbeli tájékoztatóban nem szereplő kérdéseimre is a teljesskörű, egyénre szabott szóbeli tájékoztatást megkaptam, ezeket megértettem és további kérdéseim nincsenek.

Tudomásul veszem, hogy a beavatkozás szakszerű végrehajtása esetén is előfordulhatnak előre nem látható, az előzőekben nem említett szövődmények, melyek a várható gyógytartamot kedvezőtlenül befolyásolhatják.

Tudomásul veszem, hogy jogom van a felajánlott beavatkozás elutasítására. A beavatkozás elmaradásával összefüggésbe hozható egészségkárosodásért, illetve az esetleg kedvezőtlen gyógyeredményért kezelő orvosaimat/gyermekeim kezelő orvosait a felelősség alól felmentem.

Jelen nyilatkozatommal megerősítem, hogy a felajánlott beavatkozásba, jelen esetben a centrális véna kanülálásba beleegyezek.

Budapest, 20 .....

.....
orvos aláírása, pecsétje

.....
a beteg vagy törvényes képviselőjének aláírása

Előttünk, mint tanúk előtt:

Név: .....

Név: .....

Lakcím: .....

Lakcím: .....

NYILATKOZAT KEZELÉS VISSZAUTASÍTÁSÁRÓL

A kezelőorvosom/ gyermekem, gondozottam kezelőorvosa által **javasolt gyógymód/beavatkozás elvégzésébe felelősségem teljes tudatában nem egyezem bele.** A beavatkozás elmaradásával összefüggésbe hozható egészségkárosodásért, illetve az esetleg kedvezőtlen gyógyeredményért kezelő orvosaimat a felelősség alól felmentem.

(Ebben az esetben a nyilatkozat teljes szövegének kézírással történő megismétlése és aláírása szükséges, vagy írásképtelenség esetén együttesen jelenlévő 2 tanú aláírása):

.....
.....

Figyelmeztetés!

- Cselekvőképtelen beteg, korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott beteg esetén **nem utasítható vissza az olyan ellátás, amelynek elmaradása esetén a beteg egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne be.**
- **Közvetlen életveszély esetén a szükséges beavatkozások elvégzéséhez bírósági nyilatkozatpótlásra nincs szükség.**
- Amennyiben cselekvőképtelen beteg, korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott beteg esetén a betegség természetes lefolyását lehetővé tévő életfenntartó vagy életmentő beavatkozás visszautasítására kerül sor, a Dél-pesti Centrumkórház - Országos Hematológiai és Infektológiai Intézet kérelmet terjeszt elő a beleegyezés bíróság általi pótlása iránt. A kezelőorvos a bíróság jogerős határozatának meghozataláig köteles a beteg egészségi állapota által indokolt ellátások megtételére, amelyhez szükség esetén rendőrhatalóság közreműködését is igénybe veheti.

Budapest, 20 .....

.....

orvos aláírása, pecsétje

.....

a beteg vagy törvényes képviselőjének aláírása

Előttünk, mint tanúk előtt:

Név: .....

Név: .....

Lakcím: .....

Lakcím: .....